

Stručná historie Srbska II.

(1945–)

Současné Srbsko

#2

Vedení socialistické Jugoslávie

Josip Broz Tito

Aleksandar Ranković

Edvard Kardelj

Milovan Đilas

Federativní lidová republika Jugoslávie (FLRJ)

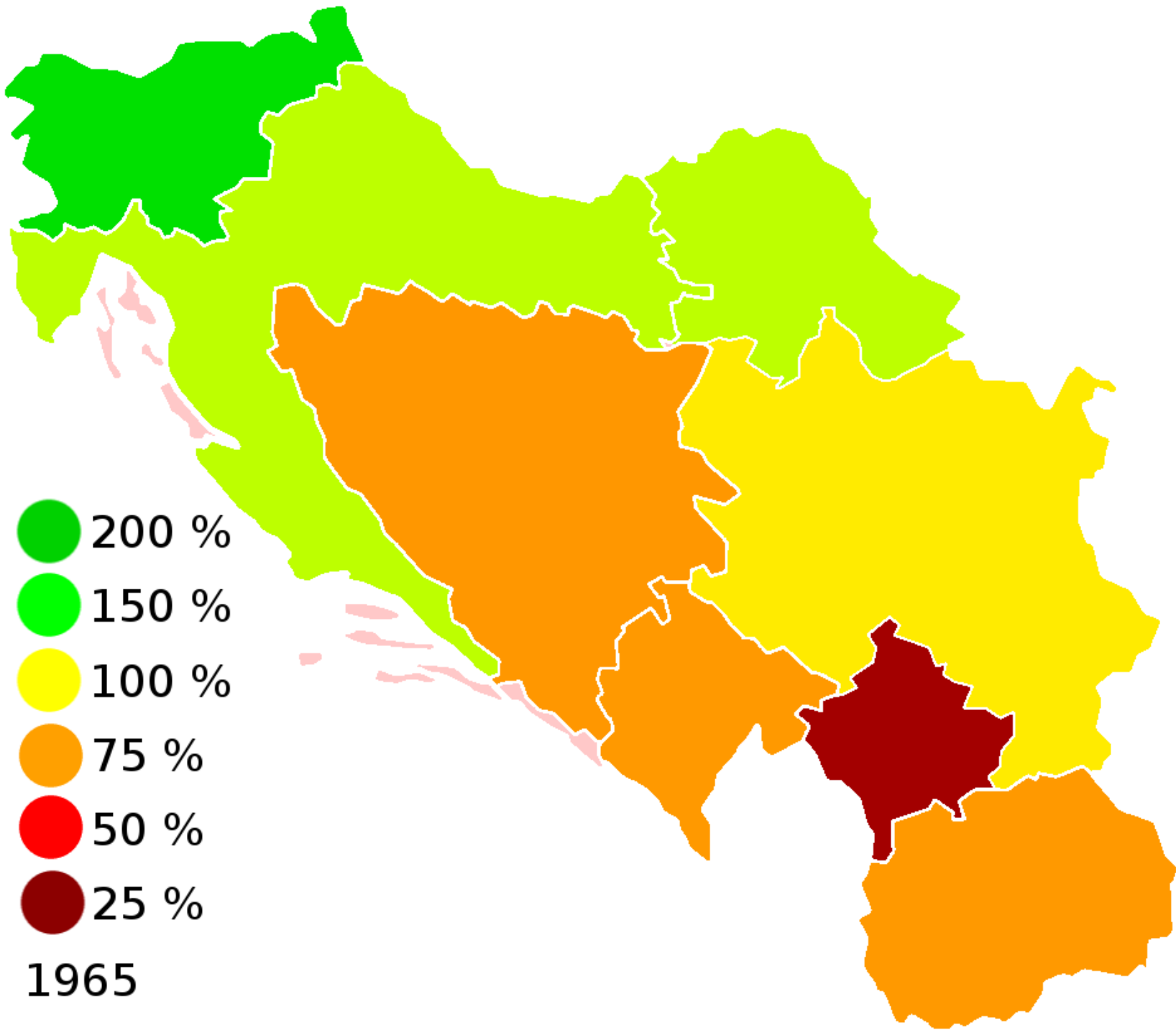
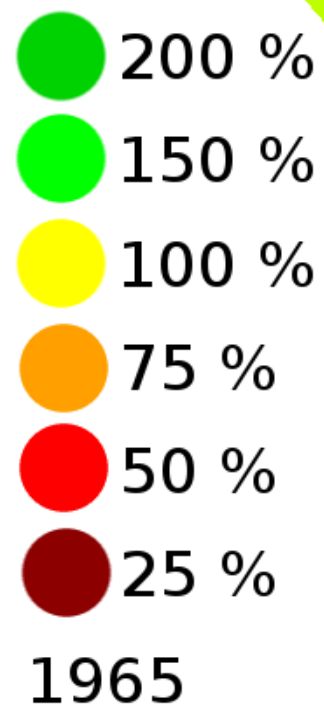

- 1945–1948 – stalinismus
- Bukurešť 1948 – roztržka mezi Titem a Stalinem => vyloučení SKJ z Informbyra
- Reorientace na „západ“
- V 50. letech odstraněn Milovan Đilas (odchod do disentu)
- 1961 – Hnutí nezúčastněných zemí (s Indií a Egyptem)

Socialistická federace (SFRJ)

- 1963 – změna ústavy
- 1966 – Brionské plénum
 - Odstranění Aleksandra Rankoviče
 - Decentralizace státu

Bohatá 60. léta – neještě

Návrat nacionalismu v 60. letech

- 1967 – *Deklarace o názvu a postavení chorvatského jazyka*
- Kosovo – demonstrace proti albánským funkcionářům
- 27. 11. 1968 – masové demonstrace Albánců na Kosovu

Chorvatské jaro (70. léta)

Nacionalistická rétorika – požadavky na posílení suverenity – protisrbské nálady

Ústava 1974

- Tito prohlášen doživotním prezidentem
- Úprava vedení země po Titově smrti = 8členné prezídium

- 4. 5. 1980 = Tito umírá
 - 8. 5. Největší státnický pohřeb všech dob
 - 209 delegací ze 130 zemí
 - 700 000 lidí v ulicích

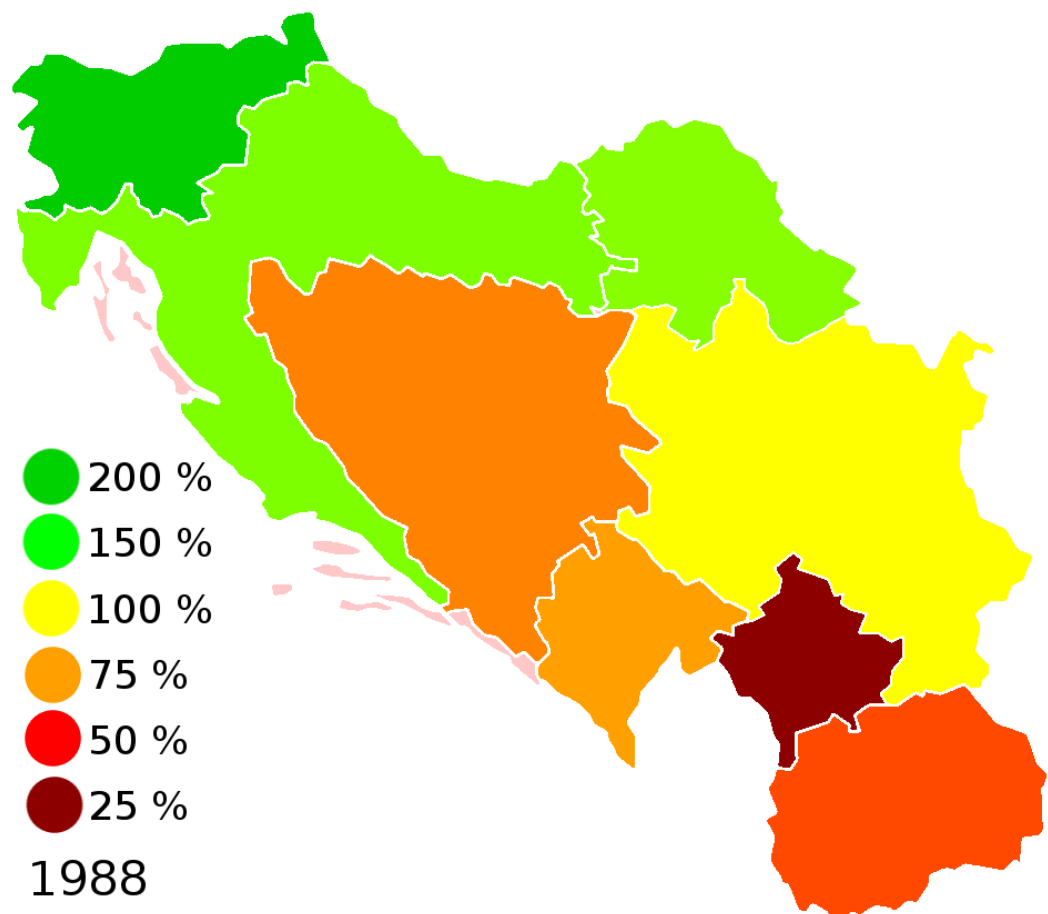

SFRJ po Titově smrti

- Nefukční systém, postupný rozklad
- Růst opozičních sil, nacionalismu, ireklentnosti
- Neustálé zadlužování země
- X
- Relativní svoboda: volnost cestování,
- Gastarbeiteři
- 1984: 14. ZOH v Sarajevu

80. léta v SFRJ

- Extrémní rozdíly mezi severem a jihem
- Nezaměstnanost přes 10 %
- Státní dluh 20 mld. USD
- Rozklad socialistického bloku v Evropě (Polsko, poté další)
- V Srbsku se v polovině 80. let dostává do popředí stranický aparátčik a bankéř

Slobodan Milošević

„Nikdo vás nesmí bít!“ (1987)

- Milošević na Kosovu k Srbům
- Vnímán jako ochránce Srbů
- Memorandum SANU (1986)
 - Velikosrbské požadavky
 - Nacionální „obrození“

1989 — Milošević na Gazimestanu

„Srbové musí být připravení vést nové války, a to nejen ty intelektuální.“

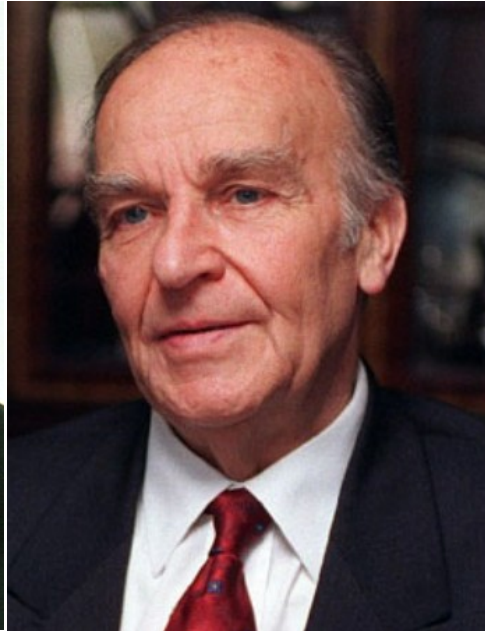
Předáci národních hnutí v SFRJ

Franjo Tuđman
(Chorvatsko)

Ibrahim Rugova
(Kosovo – Albánci)

Alija Izetbegović
(Bosňáci, BaH)

Janez Janša
(Slovinsko)

Radovan Karadžić
(Srbové, BaH)

Rozpad Jugoslávie

- Červen 1991: Slovinsko a Chorvatsko vyhlásujú nezávislosť
- Říjen 1991: Bosna a Hercegovina vyhlásuje nezávislosť
- Prosinec 1991: Republika Srbská krajina
- Leden 1992: Příměří mezi Chorvatskem a SFRJ
- 1992: mezinárodní uznání Chorvatska a Slovinska, Makedonie vetována Řeckem, Bosna a Hercegovina neuznána
- Leden 1992: SFRJ přestává oficiálně existovat

Svazová republika Jugoslávie

- Vznik 27. 4. 1992 (oficiálně)
- Velikosrbská politika
- Vměšování do války v Bosně a Chorvatsku
- Stát v rozkladu
 - Inflace 2000% měsíčně
 - Sankce OSN
 - První pokus o svržení Miloševiče – DEPOS (Demokratické hnutí Srbska)
 - Ztroskotalo na vnitřní nesoudržnosti a průniků proklamovaných cílů s Miloševičem

SRJ po válce

- Příklad statisíců uprchlíků z Chorvatska a Bosny
- Nepokoje na Kosovu
- Na scéně nový element: **UÇK**
 - Teroristické akce
 - Adem Jashari (zabit 1998)
- 1997: prezidentské volby SRJ (Milošević)
- 1998: eskalace bojů na Kosovu (cca 1000 obětí)

Operace „Spojenecká síla“ (1999)

- Jednání v Rambouillet = neúspěšná
 - Neomezený přístup NATO na území SRJ
 - Využívání infrastruktury
 - Výhled na kosovskou nezávislost
 - 23. 3. 1999 – Milošević odmítá poslední výzvu

24. 3. 1999 = zahájení operace „Spojenecká síla“

- 78 dní náletů NATO na území SRJ
- Cíle: vojenská zařízení, infrastruktura
- Bělehrad, Novi Sad, Priština, Niš, Černá Hora
- SRJ vyhlašuje válečný stav
- NATO útočí na civilní cíle (televize, vysílače, elektrárny)

„Kolaterální ztráty“

- 17 civilistů v Aleksinci
- 55 civilistů ve vlaku Bělehrad – Skopje
- 75 albánských civilistů po chybě pilota NATO
- 16 novinářů srbské televize

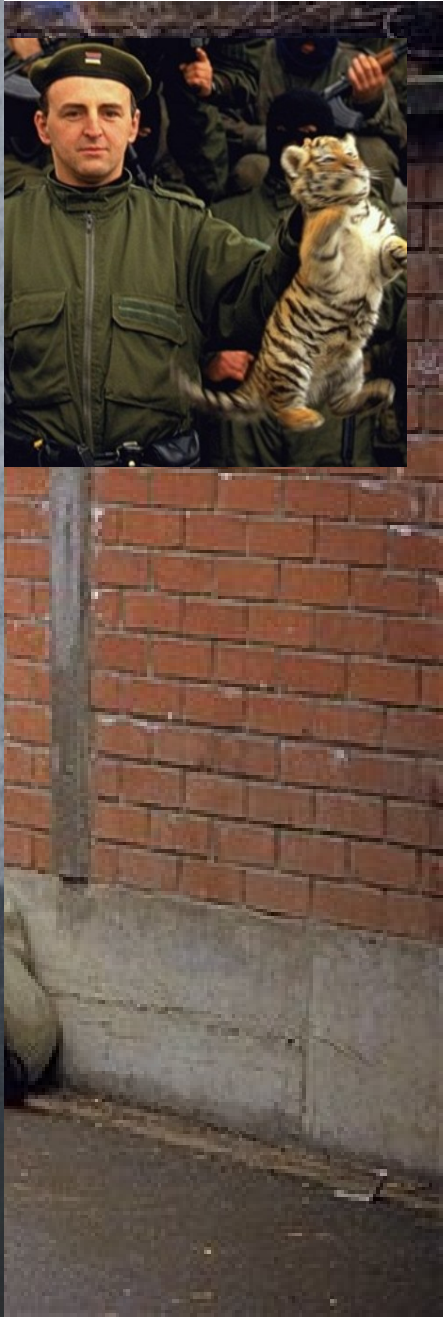

Ko

- D

- Ze

- TI

5. říjen 2000 = konec Slobodana Miloševiće

Zoran Đinđić

Vojislav Koštunica

SRJ po pádu Miloševiče

- SRJ přijata do OSN a OBSE
- Zrušení sankcí
- Spolupráce s Haagským soudem pro zločiny v bývalé Jugoslávii
 - 2001: vydání Slobodana Miloševiče, Vojislava Šešelje aj.
- 2003: vznik Srbska a Černé Hory
- 2003: zavražděn Zoran Đinđić

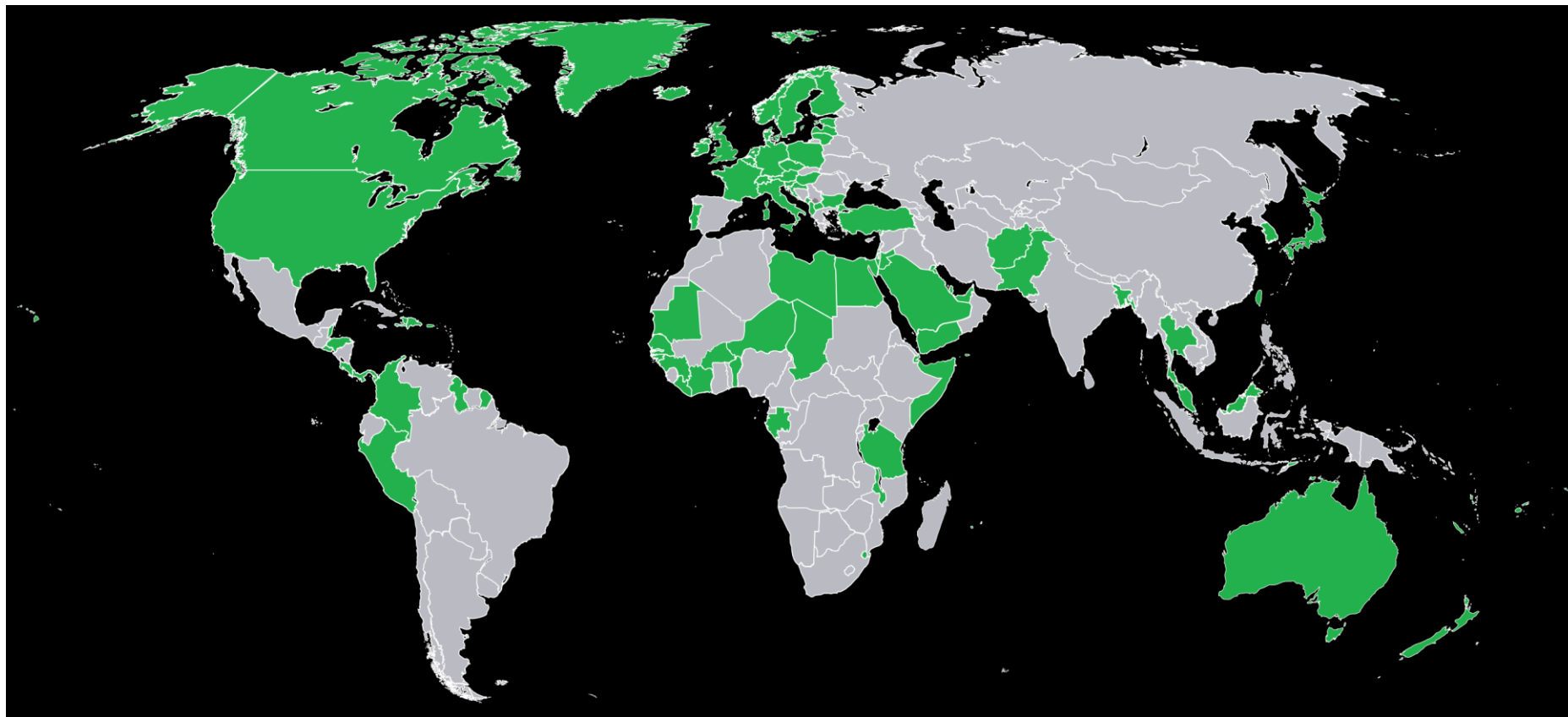
Srbsko a Černá Hora

- 2004: prezidentem Boris Tadić
- Obnovení konfliktů na jihu Srbska – potlačeny, odmítnutí USA a EU
- 2006: odchod Černé Hory

Srbská republika

- 17. 2. 2008 – vyhlášení nezávislosti Kosovské republiky

Srbská republika 2008–2020

